

Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Lukukausi 2024–2025

Päiväkoti: Koulukallio

Esiopetusyksikkö: Koulukallio

Esiopetusyksikön yhteistyökoulu: Siivikkalan koulu

Käsitelty esiopetusyksikössä: syyskuussa 2024

Esiopetuksen yleinen järjestäminen

Työ- ja loma-ajat

2024-2025	
Syyslukukausi	7.8.-20.12.2024
Syysloma (vko 42)	14.-20.10.2024
Kevätlukukausi	7.1.2025–30.5.2025
Talviloma (vko 9)	24.2. – 2.3.2025
Pääsiäisloma	17.4. – 21.4.2025

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 21)

Esiopetuksessa tuetaan lasten hyvinvointia- ja oppimista monin eri tavoin.

Esiopetusryhmiemme oppimisympäristöinä toimii lukuisia tiloja ja paikkoja. Esiopetusryhmiä on kolme, joista yksi on päiväkodin toisessa kerroksessa ja kaksi ryhmistä toimii koulun tiloissa. Koululla toimivat ryhmät toimivat paljon yhdessä ja esimerkiksi eskaritoimet tehdään pienryhmissä, joissa on kaikissa molempien ryhmien lapsia.

Esiopetuksen fyysiset tilat palvelevat hyvin lasten leikkiä ja oppimista. Välineet ovat helposti saatavilla ja meillä on tiloja itsenäiselle toiminnalle ja yhteiselle tekemiselle. Lapset ovat saaneet myös vaikuttaa tilojen järjestykseen sekä leluihin. Kiinnitämme huomioita ryhmien kokoon, jotta meillä olisi tilaa ja rauhaa ohjatulle ja itse valitulle toiminnalle. Rauhallinen oppimisympäristö tukee oppimista ja toimimmekin pienryhmissä mahdollisimman usein. Oppimisympäristöjä muokataan pitkin kautta tarpeen, lasten ideoiden ja kiinnostuksenkohteiden mukaan. Korostamme työrauhan antamista. Psykkistä ja sosiaalista oppimisympäristöä turvaavat yhdessä lasten kanssa sovitut reilun kaverin säännöt ja toimintatavat.

Käytämme koulun pihaa ja kenttää. Koulun tiloissa toimivat ryhmät ulkoilevat pääsääntöisesti koulun pihalla. Meillä on myös käytössä eskariryhmille päiväkodin sali päivittäin tunnin ajan.

Siivikkalan koulumetsässä pyrimme käymään viikoittain aistimassa metsän tunnelmaa, rauhoittumassa, ihmettelemässä luontoa ja vuodenaikojen vaihtumista. Metsä tarjoaa tilaa rauhoittumiselle, mutta paikan myös seikkailulle ja vauhdikkaammalle pitkäkestoiselle tai lyhyelle leikille. Metsä on tarpeen mukaan lapselle muuntuva oppimisympäristö, jossa on mahdollista toteuttaa niin erilaisia ohjattuja toiminnallisen oppimisen tilanteita kuin vapaata leikkiäkin.

Siivikkala on päiväkotimme ja eskarimme lasten kotipaikka. Leikkipuistoissa käydään ulkoilemassa ja seikkailmassa, ja pellolle tehdyllä hiihtoladulla hiihtämässä. Lintujen tähytyspaikalla on mahdollisuus käydä katsomassa vesilintuja ja ihmettelemässä järven jäätymistä. Näsijärven rannassa käymme retkellä ja järvellä mahdollisuuksien mukaan pilkillä. Myllypuro tarjoaa hienon mahdollisuuden tutkia virtaavaa vettä.

Bussilla pääsemme hyödyntämään Tampereen kaupungin moninaisia palveluita toreista ja puistoista kulttuuripalveluihin. Myös Lielahden kirjasto on vierailukohteenamme.

Itsestä huolehtiminen, arjen taidot ja kehotunnekasvatus

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Lapsia kannustetaan omista asioista- ja tavaroista huolehtimiseen, esim. oman eskarirepun kuljettamiseen. Esiopetuksessa ohjataan ja opetetaan lasta kestäväan ja eettisesti vastuulliseen toimintaan. Kestävä elämäntapa kuuluu osana Ylöjärven varhaiskasvatuksen arvoperustaan.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tunnustetaan ja toimitaan kestäväan elämäntavan periaatteiden mukaan. Tämä luo perustaa ja ymmärrystä ekologisesta kestävydestä, joka osaltaan on edellytyksenä sosiaaliselle kestävyydelle ja ihmisoikeuksien toteutumiselle.

Esiopetuksen toiminnassa huomioidaan kestäväan kehityksen tärkeys muun muassa kierrättämällä ja materiaalien säästäväisellä käytöllä.

Aikuisia ja lapsia kohdellaan kunnioittaen ja tasavertaisesti, opetellaan toisten auttamista. Pyrimme aikaansaamaan sellaisen toimintaympäristön sekä -kulttuurin, jossa lapsi saa kokemuksen turvallisuudesta ja tasavertaisuudesta niin omaan itseen kohdistuvana kuin muiden kohteluun kannustavana toimintatapana. Otetaan huomioon perheiden sekä lasten ajatuksia ja toiveita.

Lasten kanssa opetellaan turvataitoja, vahvistetaan itsearvostusta ja itsemääräämisoikeutta. Lasta tuetaan ymmärtämään, että keho on oma, arvokas ja tärkeä. Lapselle seksuaalisuus, itsensä tutkiminen ja kehostaan nauttiminen on hyvin luonnollista ja avointa. Lapselle opetetaan oman ja muiden kehojen arvostamista, ja opetetaan mitkä alueet kehossa ovat yksityisiä. Lapsia kannustetaan avoimeen ja sallivaan keskusteluun ja luodaan turvallinen ilmapiiri, jossa kaikille tunteille ja kysymyksille on tilaa. Asioista puhutaan niiden oikeilla nimillä lapsen ikätaso huomioiden. Aikuisella on vastuu siitä, että lapsi uskaltaa kääntyä kaikissa kysymyksissä ja ongelmissa aikuisen puoleen.

Käytämme arvostavaa ja hyväksyvää puhetta omista ja muiden kehoista. Aikuisen malli on tässä ensiarvoisen tärkeä. Nimeämme kehon osia niiden oikeilla nimillä. Esimerkiksi kirjat ja liikunnalliset leikit ovat tässä hyvänä apuna. Tartumme lasten ihmettelyihin tai kehon osiin liittyviin vitsailuihin lempeästi ja ohjaten keskustelua avoimeen yhteiseen pohdiskeluun; miksi jotkut kehon osat naurattavat, mihin kehon osia tarvitaan, jne. lasten kiinnostuksen mukaan. Sensitiivisyys, luontevuus ja avoimuus näissä tilanteissa luovat turvallisen ilmapiirin, jossa lapsi uskaltaa kääntyä kysymyksineen aikuisen puoleen. Opetamme uimapukusääntöä kehon yksityisyyden suojaksi. Kaikenlaiseen kiusaamiseen puutumme johdonmukaisesti heti sitä huomattessamme. Korostamme lapsille, että aikuista saa ja pitää pyytää avuksi, jos he kokevat häirintää tai väkivaltaa.

Opetamme soveliaisuussääntöjä ja keskustelemme niistä lasten kanssa. Ohjaamme lasta käyttäytymään eri tilanteissa soveliaalla tavalla. Esim. kirjojen, laulujen ja keskustelujen avulla tutustumme eri perheiden ja kulttuurien tapoihin ja korostamme muiden kunnioittamista sekä hyviä käytöstapoja.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Kehotunnekasvatukseen kuuluu olennaisesti tunnekasvatus. Tunteet tuntuvat kehossa ja niiden tunnistamisessa, hyväksymisessä ja säätelyssä aikuinen auttaa lasta. Käytämme erilaisia tunnekasvatukseen liittyviä materiaaleja (kirjoja, kuvia, kortteja, videoita, pelejä, tunnemittareita jne.) päivittäin tarpeiden ja tilanteiden mukaan. Ryhmissä pidetään myös monenlaisia tunne- ja vuorovaikutuskerhoja, joissa tunnistetaan omia ja toisten tunteita, harjoitellaan niiden säätelyä erilaisin keinoin ja opitaan ymmärtämään ihmisten erilaisia tapoja ja tilanteita kokea tunteita. Sensitiivinen aikuinen ymmärtää lasten erilaiset läheisyyden tarpeet ja kunnioittaa niitä.

Ajattelu ja oppiminen

Esiopetuksessa tuetaan itsenäiseen ajatteluun ja oman toiminnan ohjaukseen, kannustamme huolehtimaan omista asioista ja ratkomaan ja sovittelemaan ristiriitoja. Asioita harjoitellaan vuorovaikutuksessa, jolloin vuorovaikutus sekä lasten että aikuisten kesken on tärkeää. Lisäksi erilaiset tehtävät ja pelit, lorut, sadut ja liikuntaleikit tukevat oppimista ja harjoittavat muistia.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Esiopetuksessa harjoitteleamme taitoa kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä. Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja ja hyviä tapoja harjoitteleamme eri tilanteissa. Yhteispelin toimintatavoilla kuten piiri ja teen itse –tuokiot tukevat näiden oppimisessa. Myös juhlat ja niiden järjestäminen kuuluvat toimintaan.

Digitaitojen tukeminen

Esiopetuksessa edistetään lasten tieto- ja viestintäteknologian osaamista, muun muassa tutustumalla erilaisiin välineisiin ja peleihin. Päiväkodillamme on käytössä iPadeja, joita esiopetuksessa hyödynnämme. IPadeilla lapset saavat esimerkiksi pelata oppimispelejä kuten EkaPeli ja Molla ABC. IPadeilla on mahdollistaa myös stop motion- elokuvien tekemisen, valokuvaamisen ja videokuvaamisen harjoittelun. Päiväkodin puolella on käytössä älynäyttö, jota voidaan käyttää yhdessä lasten kanssa ja voidaan esimerkiksi käyttää erilaisten pelien pelaamiseen.

Ylöjärven kaupungin digisuunnitelma on jaettu yhteiseen Teams-kansioon, josta kaikilla henkilökunnan jäsenillä on mahdollisuus käydä katsomassa suunnitelma. Kaupungin digimentori Heli Flood opastaa henkilökuntaa laitteiden ja ohjelmien käytössä. Sekä Koulukalliolla että Serlapuistossa toimivat myös talon omat Digivastaavat, jotka opastavat toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Lukevaan elämäntapaan innostaminen ja tukeminen

Esiopetuksessa on esillä kirjoja, joita lapset saavat itsenäisesti lukea ja katsella. Ryhmissä luetaan satuja ja kirjoja sekä kuunnellaan satuja ja tarinoita digitaalisesti kuten satu-cd:ltä tai verkkotarjontaa hyödyntäen. Kirjastoauto käy viikoittain ja siellä vierailemme mahdollisuuksien mukaan myös lasten kanssa. Tutustumme erilaiseen kirjallisuuteen ja tietokirjoihin, luemme kuvakirjoja ja pidempiä tarinoita ja runoja sekä loruttelemme. Runottaminen ja saduttaminen innostavat lapsia. Kannustamme myös perheitä lukemaan erilaisin tempauksin. Lisäksi luemme lasten omia kirjoja. Kannustamme myös erilasten viestien tulkitsemiseen, monilukutaidon harjoitteluun.

Tänä vuonna Koulukallion päiväkodissa juhlistamme Kirsi Kunnaksen 100-vuotisjuhlavuotta. Kunnaksen runous ja runous sekä sanataide ylipäättään ovat koko päiväkotimme teemana toimintakauden aikana.

Koulukalliolla kokoamme käytäville syyslomaan mennessä taidenäyttelyn Kirsi Kunnaksen runoihin liittyen. Olemme jakaneet jokaiselle ryhmälle oman runon, joista inspiroituneena olisi tarkoitus tehdä taidetta päiväkodin käytäville. Samoista runoista tehdään jouluna maalaukset päiväkotiryhmien ikkunoihin. Suunnitteilla on myös syystori Aleksis Kiven päiväksi ja suomalaisen kirjallisuuden päiväksi 10.10., johon tehdään Kirsi Kunnas –teemalla runopolkua. Teamsista löytyy Kirsi Kunnas – kansio, josta kaikki ryhmät työntekijät pääsevät käsiksi mm. Kirsi Kunnas – lorukorttipohjiin. Kevätkauden runousteemaa suunnittelemme myöhemmin.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Lasten osallisuutta pyritään lisäämään mahdollisuuksien mukaan esiopetusryhmissä. Jokainen on saanut tuoda toive-eläimen ja näitä lasten toiveita pyritään vuoden aikana toteuttamaan. Kuulemme lasten toiveita ja ajatuksia mm. lasten palaverissa ja äänestämme erilaisissa tilanteissa. Ryhmän kanssa on laadittu yhteiset säännöt alkusyksystä.

Yritteliäisyys

Kannustamme lapsia yritteliäisyyteen mm. antamalla lapsille mahdollisuus osallistua erilaisten tapahtumien järjestämisessä. Pari ja-ryhmätyöskentely tukevat yritteliäisyyttä kuten myös tehtävien loppuun saattamisen kannustaminen. Järjestämme retkiä, jolloin myös erilaisiin ammatteihin tutustuminen on mahdollista esim. kirjastokäynnit.

Esiopetusryhmän toimintakulttuuri

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Esiopetusvuoden aikana harjoitteleminen sekä pienryhmässä että isommassa ryhmässä toimimista, jotta lapset oppivat eri kokoisissa ryhmissä työskentelyä ja valmistautuvat myös koululuokassa työskentelyyn. Koululuokassa työskentelyyn valmistaa myös toteutettava joustava esi- ja alkuopetus, joka muun muassa madaltaa kynnyksiä koulun aloittamiseen.

Toiminnan toteuttaminen pienryhmissä on hyvä tapa harjoitella yhdessä neuvottelua, sopimista ja ongelmanratkaisua. Pienryhmässä lapsi pääsee oppimaan tekemällä ja aremmatkin lapset tulevat kuulluiksi. Kasvattajan on helppo havainnoida lapsen toimintaa, kun aikuinen ja lapset ovat yhdessä sitoutuneita ryhmän toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Jokaista lasta huomioidaan yksilönä ja pyrimme antamaan rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta sekä ryhmälle että yksittäiselle lapselle päivittäin. Työtavat ovat monipuoliset niin, että pyrimme huomioimaan jokaisen lapsen yksilöllisen tavan oppia. Työtavoissa hyödynnetään erilaisia oppimisympäristöjä, toiminnallisuutta ja yksilöllistä ohjausta.

Hyvinvointi ja turvallinen arki (Oph 2022)

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnustetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Ylöjärven esiops s. 29)

Päiväkodillämme on laadittu Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelmaa päivitetään vuosittain.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kautta lasten huoltajat saavat tietoa esiopetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Vanhempainilloissa huoltajille kerrotaan esiopetuksen tavoitteista ja sisällöistä sekä keskustellaan heidän toiveistaan esiopetukselle. Huoltajille annetaan mahdollisuus osallistua esiopetusryhmän toimintaan sekä toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Esiopetusryhmissä järjestetään avoimien ovien päiviä. Esiopetuksen henkilöstö käy lasten ja huoltajien kanssa arviointikeskusteluja, joissa suunnitellaan ja arvioidaan lapsen oppimista ja toimintaa. (Ylöjärven esiops s.31)

Vanhempien ja perheiden osallisuus toteutetaan heitä kuuntelemalla ja asioista keskustelemalla päivittäin haku- ja tuontitilanteissa. Jokaisen lapsen vanhempien kanssa järjestetään henkilökohtaiset keskustelut sekä syksyllä että keväällä, tarvittaessa myös useammin.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Vanhempainilloissa ja yhteisissä tapahtumissa vanhemmat saavat yhdessä pohtia toiveitaan ja ajatuksiaan esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen liittyen. Esiopetuksessa on syksyn aikana avoimien ovien viikko, jolloin vanhemmilla on mahdollisuus tulla seuraamaan ja osallistumaan toimintaan. Keväällä vanhemmat saavat kotiin täytettäväksi tiedonsiirtoon liittyen lomakkeen ennen koulun alkua.

Tiedottamisen kanavana esiopetuksessa on eVaka, jonka kautta tiedotamme viikkosuunnitelmistamme, lähetämme esiopetusta ja päiväkotia koskevia tiedotteita ja loma-aikojen hoidontarvekyselyjä. Myös esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhön liittyvissä asioissa tiedottaminen tapahtuu esiopetuksen henkilöstön kautta eVakassa. Vanhemmilta toimia vaativaa tiedottamista teemme hyvissä ajoin. Laitamme tiedotteita myös eteisen oveen ja ilmoitustaululle. Tiedottamisesta vastuussa ovat esiopetushenkilöstö, koko päiväkotia koskevista asioista vastuussa on päiväkodin johtaja, apulaisjohtaja ja kasvatushenkilöstö. Padletia voimme käyttää toimintaa esittelevien kuvien ja videoiden lähettämiseen, päiväkodin puolella toimivalla esiopetusryhmällä on oma Padlet ja koulun puolella toimivilla yhteinen.

[Esi- ja alkuopetuksen joustavat toimintatavat \(Ylöjärven esiops s. 33–34\) / Erillinen liitteenä oleva esi- ja alkuopetuksen joustava suunnitelma, joka on yhteistyössä koulun kanssa laadittu](#)

Esi- ja alkuopettajat kokoontuvat yhteiselle suunnitteluajalle joka toinen viikko tunnin ajan, niin että kerran kuukaudessa on mukana myös toisen luokan opettajat, mutta muilla kerroilla mukana on ensimmäisen luokan ja esiopetuksen opettajat. Tapaamis-/suunnittelukerhoista kerätään hanketta ja tulevaa käyttöä varten muistio yhteiseen kansioon.

Toiminta alkaa tutustumiskerralla ennen syyslomaa ja säännöllisesti perjantaisin lomaviikon jälkeen. Syksyn aiheena on Kirsi Kunnaksen runot ja tarinat ja jokainen opettaja vetää oman toiminnan omassa ryhmässään ryhmän tilanteen ja tarpeet huomioiden. Lapsiryhmät ovat kiinteät ja kaikki pääsevät osallistumaan vuorollaan jokaiseen toiminataan. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä huomioidaan, että lapsen tuki säilyy isommassakin ryhmässä.

Koulun erityisopettaja on mahdollisuuksien mukaan mukana kevätkaudella tehostetun ja erityisen tuen lasten palaverissa. Tulevan syksyn alkuopetuksen opettajat vierailevat ryhmässämme yleensä keväällä. Kouluun tutustumisen päivä on keväällä ja tiedonsiirto esiopetuksen oppilaista pidetään huhti-toukokuussa.

Keväällä ennen tiedonsiirtopalaveria vanhemmat saavat kotiin täytettäväksi lomakkeen, joka siirretään kouluun lapsen tietojen mukana. Myös lapsella on oma kaavake, jossa hän arvioi omaa osaamistaan. Lomakkeet siirretään tiedonsiirrossa vanhempien luvalla koululle. Tiedonsiirtoon sovitaan yksi päivä, jolloin kaikki esiopettajat siirtävät tiedon kaikille tuleville ensimmäisen luokan opettajille ja erityisopettajalle.

Esiopetuksen toteuttaminen

Leikki on tärkeä osa lapsen kehitystä. Sen avulla lapsi harjoittelee monia eri elämän taitoja. Haluamme muokata oppimisympäristöjämme leikkiin innostavaksi. Suunnittelemme tiloja leikkiin kutsuvaksi yhdessä lasten kanssa. Leikkivälineitä vaihdellaan tiloissa lasten kiinnostuksen mukaan. Kiinnitämme huomiota siihen, että leikkivälineet ovat helposti lasten saatavilla. Aikuinen ohjaa leikkiä niin, että lapset, joiden on hankala kiinnittyä leikkiin tai löytää kaveria, saavat tarvitsemansa tuen ja ohjauksen.

Toiminnallisuus huomioidaan arjessa mahdollisimman monipuolisesti. Lapsia aktivoidaan leikki- ja opetustilanteissa esim. toimimaan aikuisen apulaisena, järjestelemään tiloja, auttamaan valmisteluissa sekä siivoamaan toiminnan jälkeen omat jäljet. Näin toiminta näyttää lapselle kokonaisvaltaisena ja motivoivampana. Myös eskaritehtävissä hyödynnetään toiminnallisuutta esimerkiksi siirtämällä opetusta ulos ja hyödyntämällä luonnonmateriaaleja sekä toiminnallisin metodein.

Liikunnallisen toimintamme tavoite on innostaa ja kannustaa lapsia liikunnan iloon ja liikunnalliseen elämäntapaan. Tutustuessamme eri liikunnan muotoihin ja lajeihin korostamme lapsille, että on tärkeää opetella asioita ja välillä epäonnistuaakin. Esiopetusryhmissämme kaikki liikkuvat ja touhuavat. Keväällä toukokuussa varaamme uinnin opetusta Ylöjärven uimahallista.

Päiväkotimme ympäristö innostaa liikkumaan. Olemme kyseenalaistaneet ja purkaneet turhia rajoitteita ja kieltoja, esimerkiksi sisällä saa juosta tietyillä alueilla. Liikumme paljon erilaisissa ympäristöissä. Käytämme päiväkodin salia aktiivisesti, leikimme kentällä ja pihassa ja seikkailemme metsässä. Talvisin kentällä on luistelurata, jossa käymme luistelemassa ja hyödynnämme läheistä peltoa hiihtämiseen. Päiväkotimme yksi toimintatapa on seikkailupedagogiikka, johon luonnollisena osana kuuluu liikunta. Seikkailupedagogiikan kautta haluamme rohkaista lapsia kokeilemaan omia rajojaan.

Päiväkodin sisätiloihin on lisätty mahdollisuuksia käyttää erilaisia liikuntavälineitä muuallakin kuin salissa. Päiväkodin käytävätiloissa on mahdollista esim. pyöräillä käsivoimin liikuteltavilla istumapyörillä ja pelata sählyä.

Vuoden aikana aiomme kokeilla monipuolisesti eri liikuntalajeja sekä perinteikkäitä kausilajeja kuten hiihtoa ja luistelua. Painotamme myös perusliikuntataitojen harjoittelua (mm. juoksu, ryömiminen, kieriminen, hyppiminen, kuperkeikka, kiipeily) erilaisin peleihin ja leikein.

Esiopetuksen arviointi (Ylöjärven esiops s. 36–38)

Lapsen oppimisen arviointia tehdään lapsen henkilökohtaisen oppimissuunnitelman (LEOPS) pohjalta. Tämä edellyttää jatkuvaa havainnointia ja dokumentointia. Opetushenkilöstön kanssa pohdimme lapsen hyvinvointia, oppimista ja taitojen kehittymistä sekä suunnittelemme toimintaa lapsen tarpeita tukevaan suuntaan. Syyskuun aikana ja maaliskuun huhtikuussa tehdään jokaiselle eskarille matemaattinen- ja Lukimat-taitokartoitukset sekä tarpeen mukaan KPT-taitokartoitus, joita hyödynnetään toiminnan suunnittelussa. Kartoituksia käsitellään omassa tiimissä ja tarpeen mukaan laajemmin esimerkiksi veon kanssa. Kartoituksissa havaitut asiat käydään läpi myös vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa sekä syksyllä että keväällä.

Eskarin toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan ryhmän henkilökunnan kesken tiimipalaverissa (1krt/vk), varhaiskasvatuksen opettajien pedagogisessa palaverissa (1 krt/vk) ja joustavan esi- ja alkuopetuksen palaverissa (1krt/vk). Arvioinnin pohjana ovat lukuvuosisuunnitelma, päiväkodin arvioinnin vuosikello, esiopetuksen vuosikello, turvallisuussuunnitelma, kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä suunnitelma sekä asiakastytyväisyyskyselystä nousevat tavoitteet. Myös osallisuuden toteutumista arvioidaan erikseen. Arviointia rytmittää päiväkotimme arvioinnin vuosikello, jossa olemme sopineet arviointimenetelmistä ja ajankohdista. Arviointimenetelminä käytämme esim. lapsen läheisyyden kehää ja lapsen hyvän päivän janaa.

Lapset ovat rehellisiä ja avoimia palautteen antajia luonnostaan. Lasten kuuleminen arjessa heidän hyvinvointiinsa ja esiopetuksen toimintaan liittyen ovat osa toimintaamme. Lapset arvioivat toimintaa esimerkiksi äänestyksillä (peukkuäänestys). Syys-lokakuussa pidettävien ns. juttutuokioiden kautta jokainen lapsi tulee henkilökohtaisesti kuulluksi omista eskarikuulumisistaan. Keväällä lapset tekevät itsearviointin yhdessä opettajan kanssa, minkä yhteydessä keskustellaan myös eskarikuulumisista ja mielteistä tulevaa koulun aloitusta varten. Lapsen ääni saadaan kuuluviin myös Ylöjärven lasten laatupelin kautta.

Pyrimme vanhempien kanssa avoimeen kasvatuskumppanuuteen, jossa kommunikointi molempiin suuntiin on rehellistä, luottamuksellista ja avointa. Päivittäin tuonti- ja hakutilanteessa

keskustellaan lapsen päivästä ja kuulemme myös huoltajien näkemyksiä. Huoltajat voivat tuoda näkemyksiään esiin myös lapsen esiopetussuunnitelmakeskustelun aikana.

Pedagoginen tuki

Jokaiselle lapselle laaditaan vanhempien kanssa oma esiopetussuunnitelma eli LEOPS. Tarvittavat tukitoimet lapsen kehityksen eri alueilla kirjataan suunnitelmaan. Tuemme lapsia esiopetuksessa pienryhmä- ja yksilötyöskentelyn sekä selkeän päiväjärjestyksen avulla. Esikoulussa tutut ja turvalliset aikuiset luovat myönteisen ja kannustavan ilmapiirin lapsen kehittymiselle ja oppimiselle. Esiopetuksen henkilöstöllä on mahdollisuus konsultoida varhaiskasvatuksen erityisopettajaa ja erityisopettaja käy ryhmässä, joka toinen viikko päiväkodin puoleisessa ryhmässä ja joka toinen viikko koulun puoleisissa kahdessa ryhmässä.

Lasten kanssa laadimme lukuvuoden alussa yhdessä toimimisen säännöt, joiden toteutumista arvioimme yhdessä. Kertaamme myös sääntöjä eskarissa yhdessä lukuvuoden aikana. Loogisista seuraamuksista keskustellaan ja sovitaan sekä lasten, vanhempien että henkilöstön kesken. Pääsääntöisesti eskarissa tapahtuneet asiat selvitetään loppuun asti eskarissa. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettelu ovat toimintamme lähtökohtia. Pienryhmätoiminta ja muut erilaiset yhdessä työskentelyn muodot tukevat lapsen taitojen kehittymistä. Opetuksessa käytämme mahdollisimman paljon havainnollistavaa materiaalia (kuvat, piirtäminen, sektorikello, kartat, esineet). Lapselle mahdollistamme myös rauhoittumisen hetket päivän aikana.

Käytössä on kolmitasoinen tuki. Tehostetun tuen suunnitelma tehdään yhteistyössä ryhmän varhaiskasvatuksen opettajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä vanhempien kanssa. Tämän suunnitelman pohjana on pedagoginen arvio, jonka tekee ryhmän opettaja. Arviossa kuvataan lapsen sen hetkiset valmiudet sekä kasvuun ja kehitykseen liittyvät erityistarpeet, sekä lapsen vahvuudet. Lisäksi kirjataan, millaisia tukitoimia järjestetään. Verkostopalaverit lapsen mahdollisten terapeuttien kanssa ovat tärkeä osa tehostetun tuen toteutumista. Tehostetun tuen toteutumista arvioidaan vanhempien, lapsen, esiopettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kesken.

Lapsen erityisen tuen järjestäminen pohjautuu esiopetuksessa laadittavaan lapsen henkilökohtaisen opetuksen järjestämisestä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS). Suunnitelma on pedagoginen asiakirja, johon kirjataan erityisopetuksen järjestämiseen liittyvät asiat, opetuksen keskeiset tavoitteet, sisällöt sekä oppimisympäristöön ja opetusmenetelmiin liittyvät seikat. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Erityinen tuki koostuu erityisopetuksesta ja muusta tarvittavasta tuesta. Varhaiskasvatuksen johtaja tekee hallinnollisen päätöksen erityisestä

Varhaiskasvatus ja esiopetus

tuesta. Päätös perustuu lapsen ja hänen vanhempiensa kuulemiseen sekä pedagogiseen selvitykseen, jonka tekee varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Koulun erityisopettajan esioppilaille antama tuki painottuu kevätlukukaudelle ja erityisesti lapsille, joilla on tehostettu tai erityinen tuki. Koulun erityisopettaja osallistuu keväällä tehostetun- ja erityisen tuen lasten kouluun siirtopalaveriin. Esiopettajat voivat pyytää konsultointiapua tai vierailua eskariin koulukuraattorilta ja koulupsykologilta. Kuraattori ja psykologi tulevat esittäytymään ryhmille syyslukukaudella.

Esiopetusryhmän opiskeluhoolto (Ylöjärven esiops s.71–77) (Opiskeluhoollon osalta uudistetun esiops:n perusteiden mukaiset asiat)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Ammattinimike ja nimi (ei ammattikäyttöön tarkoitettuja puhelinnumeroita!)

Lääkäri Merja Hietanen

Terveystenhoitaja Hanni Sarvijärvi

Psykologi Bettina Tavinen

Kuraattori Mari Laaksonen

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Esiopetusyksikön yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano, kokoontumisaikataulu sekä toiminnan sisältö

Opiskeluhoollon henkilöstö (koulukuraattori ja koulupsykologi) käyvät syksyn aikana esittäytymässä esiopetusryhmissä ja kertomassa työstään. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä koulukuraattorin kanssa esim. kaveritaitoihin liittyvien ryhmien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Esiopetusyksikön yhteisöllistä opiskeluhoitoryhmää johtaa päiväkodin johtaja. Hän kutsuu koolle yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän. Siihen osallistuvat käsiteltävän asian mukaan esiopettajat, lastenhoitajat, varhaiskasvatuksenerityisopettaja, kuraattori, psykologi, kouluterveydenhoitaja ja lasten sekä huoltajien edustajat. Tarpeen mukaan asian käsittelyyn voi osallistua myös muiden asiantuntijoiden tai yhteistyö tahojen edustajia. Ryhmä kokoontuu 4 krt vuodessa. Kokoontumisissa käsitellään opiskeluhoollon vuosikellon mukaisia sisältöjä.

Opiskeluhoollon yhteistyö lähikoulun kanssa

Tehdään kiinteää yhteistyötä arjessa ja tarvittaessa kutsutaan koolle yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä, mikäli joku yhteinen asia tarvitsee käsittelyä.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Esiopetusryhmässä on keskusteltu lasten kanssa yhteisistä toimintatavoista ja laadittu lasten kanssa säännöt 14.8.2024.

Toimintatapa esiopetusryhmässä poissaolojen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen

Selittämättömät poissaolot otetaan puheeksi huoltajien kanssa. Kirjallinen poissaolohakemus yli 5pv poissaoloihin.

Kuvaus esiopetusryhmän kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevasta toiminnasta (jos ryhmässä on kuljetettavia lapsia)

Taksilla kulkevien esioppilaiden vanhempien kanssa keskustellaan etukäteen kulkemista koskevat käytännöt (mistä /mihin asti lapsi saatetaan, missä ollaan vastassa). Mahdollisen odotteluajan lapsi on omassa esiopetusryhmässään.

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Mikäli jollakin lapsen kanssa työskentelevällä henkilöllä herää huoli lapsesta, hän voi aloittaa yksilökohtaisen opiskeluhoillon. Tällä tarkoitetaan kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoillon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoiltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Siinä seurataan ja edistetään lapsen kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea. Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina huoltajan suostumukseen. Lapsen osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Esiopetusryhmän käytännöt lapsen ohjaamisessa opiskeluhoiltopalveluihin

Mikäli huoli lapsesta herää, keskustellaan huoltajien kanssa tilanteesta. Mikäli vanhemmat antavat luvan, voidaan konsultoida oppilashuollon henkilöstöä ja tarvittaessa kutsua hänet lapsen palaveriin mukaan.

Esiopetusryhmässä käytettävät menettelytavat asiantuntijaryhmän kokoamisessa ja suostumuksen hankkimisessa

Vanhempien suostumuksella kutsutaan koolle yksilöllinen opiskeluhoiltoryhmä. Tapaamisen alussa kirjataan lapsen ja huoltajan suostumus ryhmän jäsenten läsnäoloon ja pyydetään tähän huoltajan allekirjoitus. Suostumuslomake löytyy Ylönetistä.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Opiskeluhoitokertomusten laatimisen ja säilyttämisen menettelytavat esiopetusryhmässä

Palaverin kirjaukset tehdään Ylönetistä löytyvään opiskeluhoitokertomus -lomakkeeseen. Opiskeluhoitokertomusta ja suostumuslomaketta säilytetään päiväkodin lukitussa kaapissa ja niihin on lukuoikeus ainoastaan asiantuntijaryhmän jäsenillä.

Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetusryhmässä

Huoltajat toimittavat erityisruokavaliotodistukset lapsen ryhmään, josta ne toimitetaan keittiölle. Erityisruokavaliot löytyvät omalta linjastolta koulun ruokalasta.

Lapsen lääkehoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä huoltajien ja esiopetusryhmän lastenhoitajan kanssa. Kaikilla esiopetuksen työntekijöillä on valmius huolehtia lapsen lääkityksen antamisesta.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Tarvittaessa lapset ja vanhemmat osallistetaan yksikön oppilashuollon teemoihin tietynlaisen prosessin kautta. Teemasta tiedotetaan vanhempia ja teemasta kerrotaan lapsille. Teeman käsittelystä pyydetään ideoita, ajatuksia ja mielipiteitä vanhemmilta kyselyllä tai päivittäisissä kohtaamisissa. Lasten ajatukset teemasta kuullaan ja kootaan kirjalliseen muotoon. Samaan tapaan myös koko henkilöstö ideoi teemaa tiimipalavereissa ja talon palavereissa.

Varhaiskasvatuksen opettajista ja päiväkodin johtajasta koostuva ryhmä kokoontuu (lasten, vanhempien ja työyhteisön ajatukset mukanaan) ja tekee suunnitelman teeman käsittelystä.

Lasten kanssa teemaa toteutetaan arjessa. Vanhempia tiedotetaan eVakan kautta teeman käsittelystä.

Lasten kanssa teeman käsittelyä arvioidaan keskustelujen kautta. Vanhemmilta voidaan pyytää palautetta konkreettisen "ovensuomittarin" avulla. Henkilöstö arvioi teeman käsittelyn toimivuutta tiimipalavereissa ja talon palavereissa

Tarvittaessa lapset ja vanhemmat osallistetaan yksikön oppilashuollon teemoihin tietynlaisen prosessin kautta: Teemasta tiedotetaan vanhempia ja teemasta kerrotaan lapsille.

- Opiskeluhoitotyöstä tiedottaminen esiopetusryhmän lapsille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- Esiopetusryhmän toimintatavat lasten ja huoltajien osallistamisessa opiskeluhuollon suunnitteluun, arviointiin ja toimintaan.
- Esiopetusryhmän toimintatavat opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden ja muiden opiskeluhuollon yhteistyötahojen kanssa.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty päiväkodissa (24.9.2024)

Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty päiväkodissa (24.9.2024).